

**ФОРМУЄМО ОБРАЗ СУЧАСНОГО ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ:
НА ПРИКЛАДІ РОБОТИ ДНЗ № 518 М. КИЄВА**

*Методологічно цінною є думка К. Ушинського
що переноситься не сам досвід, а ідея його.*

За даними досліджень, проблемою передового педагогічного досвіду опікуються майже всі заклади освіти України. Розвинені держави світу оголосили державною політикою XXI століття шлях інноваційного розвитку. Розкрити широкі можливості впізнавання та ідентифікації дошкільного закладу за передовими виховними та навчальними технологіями допоможе злагоджене і продумане відтворення його менталітету.

Образ сучасного дошкільного навчального закладу складається із цілого комплексу вражень та очікувань.

При цьому варто розрізняти бачення закладу іншими і власне його самобутність. Самобутність, або «характер» дошкільного закладу, – це образ, що складається зсередини, в його завідувача, педагогів і технічного персоналу. Слід зазначити, що існують реальний і бажаний образи. В ідеальних умовах бажаний, ідеальний образ збігається з реальним.

Робота над образом сучасного дошкільного навчального закладу – не проста справа. Для створення ситуації, в якій бажаний образ збігається з реальним, заклад повинен систематично і продумано здійснювати комунікації й брати до уваги потреби різних соціальних груп. Соціальна група — сукупність осіб, об'єднаних спільною метою, ідеєю, працею; сукупність індивідів, що взаємодіють певним чином на основі сподівань кожного члена групи.

Продумана стратегія комунікації потребує реалізації задуманих проектів. При цьому насамперед важливою є впевненість самого керівника в необхідності впровадження того чи іншого проекту. Лише за умови

узгодженості позицій можна забезпечити необхідну внутрішню і зовнішню підтримку ідей та пропозицій.

Де ж можна продемонструвати самобутність закладу? Професіонали відразу дадуть відповіді – на днях відкритих дверей, під час святкування днів народжень дошкільних закладів, традиційних заходів, форумів, конференцій і презентацій, на які запрошують представників інших професійних груп.

Не заперечуючи цінностей друкованого слова, зауважимо: особисте спілкування завідувача чи іншого педагога дошкільного закладу протягом таких заходів має найбільший вплив. Особиста презентація у формі промови, офіційного звернення та прийомів, інтерв'ю, лекцій і неформальних бесід – це стосунки обличчя до обличчя. Усі моменти, що цікавлять, можна одразу ж вияснити й швидко відповісти на запитання. Фундаментом кожної персональної презентації на відкритих заходах (методичних об'єднаннях, семінарах-практикумах, конференціях, зборах та інших, згаданих вище), під час інтерв'ю, зустрічей усе ж має бути консенсус. Консенсус (лат., *consensus* - згода, однастайність) – збіг думок.

Комунікації невід'ємні від зв'язків із громадськістю – процесу отримання, передачі й перетворення інформації різними суб'єктами. Проте найважливішим ресурсом комунікації є люди. А якість таких контактів істотно впливає на формування образу сучасного дошкільного закладу.

Пам'ятайте, кожен, хто говорить про заклад від його імені, розповідає свою особисту історію про нього.

Також зауважимо, що дошкільний навчальний заклад видимим і «пізнаваним» робить і візуальна ідентифікація: кольори й формати, буквений шрифт та інші деталі графічного дизайну логотипу чи візитної картки характеризують стиль ДНЗ, який слід постійно підтримувати. Ідентифікація (лат. *identifico* — ототожнювати) – ототожнення, прирівнювання, уподібнення, розпізнавання.

Образ дошкільного закладу об'єднує в сучасній формі цінності установи: довіра дітей, батьків, громадськості; якість освітніх послуг; повага

до родин, колег; креативність; відкритість; неупередженість; прозорість; готовність урізноманітнювати педагогічні технології; командний дух тощо.

Шановні колеги! Якщо виникло прагнення поліпшити образ свого закладу, Ви можете продовжити цей список чи визначити інші ключові цінності дошкільного закладу в якому працюєте, використовуючи інтерактивні технології.

Упізнати та ідентифікувати дошкільний навчальний заклад № 518 Подільського району м. Києва (завідувач Шевченко Тетяна Миколаївна) можна за пріоритетними напрямками роботи. Чинна державна програма, інструктивно-методичні рекомендації «Про організовану і самостійну діяльність дітей у дошкільному навчальному закладі» передбачають зміни підходів до організації життєдіяльності дітей. Це забезпечується шляхом наповнення цікавим змістом перебування дітей та дорослих у спеціально створеному розвивальному просторі. Під змістовним буттям розуміється повноцінне проживання дитиною кожного дня, коли максимально задовольняються фізіологічні, пізнавальні, духовні, естетичні, комунікативні та інші потреби, запити, інтереси зважаючи на бажання, можливості, здібності й задатки малюка.

Колектив ДНЗ, об'єднавши свої інтереси із запитамі батьків і громадськості та формуючи власний образ, вибрав питання музейної педагогіки як один із напрямів педагогічної діяльності. Спільними зусиллями вони створили відповідне розвивальне середовище.

Що таке музейна педагогіка і звідки вона бере свій початок? Чи дійсно вона потрібна дошкільнятам? Чи відвідують українські діти-дошкільники музеї, картинні галереї, виставки? Як розвивається музейна педагогіка в Україні? Яким чином використати галерею як дидактичний матеріал для роботи з сучасними дошкільниками? У 2001 році багато подібних запитань виникло в працівників дошкільного закладу № 518 м. Києва під час створення в невеличкому приміщенні з ініціативи директора закладу кімнати-

музей Григорія Петровича Світлицького – професора, першого народного художника УРСР (1946).

Чому цю кімнату присвячено саме йому? Тому що, саме на вул. Світлицького, 24Б, знаходиться друга домівка подільських діток – дитячий садок № 518. Багато будівель дошкільних закладів розташовані на вулицях, названих іменами відомих вітчизняних діячів культури, науки, мистецтва тощо. Та мало хто з директорів убачає сенс використання такого виховного потенціалу у своїй роботі.

Поштовхом до пошукової роботи стало бажання працівників садочка дізнатися, хто та людина, іменем якої названа вулиця? Коли вона жила? Завдяки чому стала відомою? Захопилися цією справою й батьки вихованців. Створення такого музею дало на якісно новому рівні пробудити в дітей та дорослих інтерес до навколишньої дійсності, об'єднати педагогів, дітей, батьків і громадськість захопливим збиранням експонатів і підготовкою тематичних експозицій.

Ефективне поєднання виховного впливу докільця й цікавого змісту занять художньою діяльністю дає педагогам закладу на високому рівні працювати над морально-етичним розвитком дітей і збагаченням їхнього духовного світу. Залучаючи малюків до національної культури, педагоги виховують у них уміння бачити, відчувати, милуватися та захоплюватися чарівним світом мистецтва. Виховні заходи на базі музею, заняття з використанням його фондів, зустрічі з родичами – все це успішно впливає на розвиток творчих сил і моральний потенціал вихованців та дорослих.

На основі багаторічного досвіду роботи закладу можна зробити висновки, що діяльність такого музею дає змогу виконувати завдання з громадянського виховання. У дітей формується поважне ставлення до історії і культури свого народу, до праці художника, музиканта, лялькаря, емоційна чуйність і любов до навколишнього, повага до малої батьківщини.

Методологічну базу програми діяльності музею Г. Світлицького складають принципи гуманізму, співробітництва, доцільності, створення інформаційного поля тощо.

Реалізація програми здійснюється по таким напрямками:

- фондова, експозиційна робота;
- науково-дослідна пошукова діяльність;
- комплектування;
- екскурсійна практика.

До краєзнавчої діяльності педагогів належить: пошук та опрацювання матеріалів, створення експозицій музею і проведення екскурсій.

Головне призначення музею педагоги закладу вбачають у тому, щоб плекати в дитячих душах зерна любові до рідної природи, історії й культури своєї країни, до всього, що створено працею рідних і близьких людей – тих, кого називають співвітчизниками. За роки роботи за новою для українського дошкілля виховною технологією заклад надалі формує інноваційний висококультурний образ столичного дошкільного закладу.

У рамках роботи дошкільних навчальних закладів Києва функціонує дедалі більше так званих “дошкільних” музеїв. Маючи педагогічну цінність та культурний потенціал, вони дають змогу на якісно новому рівні пробудити в дітей інтерес до мистецтва й культури, об’єднати педагогів, вихованців та батьків захопливою справою зі збирання експонатів, підготовки тематичних експозицій, проведення екскурсій, свят, днів відкритих дверей і ювілейних дат.

Відзначати ювілеї – чудова традиція, що дає змогу на мить зупинитися в нашому бурхливому житті, підбити підсумки прожитого відрізка часу та впевнено подивитися в майбутнє. Дошкільний заклад № 518 уже має певний досвід відзначення пам’ятних дат, пов’язаних із діяльністю музею ім. Г. Світлицького.

Так, минулого року (2012) заклад відзначав 50-річчя від створення вулиці Г.Світлицького. У вересні цього року (2013) ДНЗ № 518 святкує 140-

річчя від дня народження цього, вже тепер добре відомого місцевим жителям художника. І, як завжди, запрошуються шановані гості: родичі митця, науковці, мистецтвознавці, педагоги, громадськість тощо.

Неодноразово педагогічний колектив розповідав про досвід роботи з питань своєї освітньої діяльності на шпальтах фахових видань. Проте важливим досягненням педагога вважають створення та подальше удосконалення освітнього музейного середовища, підпорядкованого інтеграційним принципам роботи.

Творчим колективом були сформульовані такі чинники успіху впровадження музейної педагогіки:

- мета повинна бути зрозумілою і прийнятою всім колективом;
- мета і завдання педагогічного пошуку мають витікати із реальних протиріч. Не плануйте в ДНЗ інноваційну діяльність лише для того, щоб підвищити статус: матимете клопіт, що не окупиться результатами;
- виконання роботи повинно мати нормативно-правове забезпечення;
- керівництво дошкільного закладу має бути готовим виконувати певні функції з організації й проведення пошуково-дослідної діяльності. У Положенні про дошкільний навчальний заклад зазначено, що керівник дошкільного навчального закладу підтримує ініціативу щодо вдосконалення навчально-виховної роботи й заохочує творчі пошуки педагогів;
- педагогічні працівники дошкільного закладу мають право проводити в установленому порядку пошукову роботу. Водночас сучасний педагог має вільно володіти широким арсеналом організаційних форм, засобів, методів і прийомів освітнього впливу на вихованців (методисти з низьким рівнем компетентності можуть істотно знизити ефективність і результативність проектів, а педагоги-практики повинні мати достатньо високу інноваційну готовність). Практика свідчить, що для тих, хто працює за «алгоритмом», занурення в дослідження не стає ресурсом підвищення їхньої компетентності;

- без наукової підтримки не може успішно проходити робота з опанування музейної педагогіки.

Лобіювання – діяльність, спрямована на переконання, зміну думок, а іноді й ціннісних установок осіб, які ухвалюють рішення Лобіювання у цій сфері – сприяння інтересам навчального закладу певної групи: управління освітою, профспілок, наукових працівників дослідних інститутів, депутатів тощо. Усі разом вони становлять групу, що впливає й підтримує інтереси дошкільного навчального закладу й прийняття рішень.

Одним із шляхів гармонізації освітнього інноваційного процесу у дошкільному закладі є робота зі встановлення та розвитку партнерських відносин із іншими навчальними закладами, установами та організаціями не лише свого району чи міста Києва, а й усієї України. Ідея вийти за межі регіону виникла ще в 2002 році зі встановлення партнерських зв'язків із колегами Закарпатського дошкільного закладу № 21 «Ластовічка» що в м. Ужгород. За цей період було проведено не одну спільну педагогічну раду з питань екологічного, морально-патріотичного, художньо-естетичного виховання дошкільників. Із 2005 року педагоги цих закладів успішно співпрацюють із колективом Переяслав-Хмельницького ДНЗ № 10 «Любавонька». Їх єднає кілька спільних навчальних та виховних проєктів – це і «екологічна стежинка», і художньо-естетичний напрям діяльності, і ще один цікавий проєкт – «Історія однієї вулиці». Адже ужгородська «Ластовічка» розташована на вул. М. Заньковецької, а «Любавонька» – на вул. М. Грушевського. Колективи одностайні в думці, що музейна педагогіка в дошкіллі є одним із перспективних напрямів освітньої справи. Вона може надати неоціненну допомогу в процесі виховання маленького громадянина, у його становленні як творчої особистості; сформувати таку систему цінностей, за якої найголовнішим є людські, нематеріальні стосунки. Цей напрям може допомогти дитині прожити не лише своє життя, а сотні інших. Музейна педагогіка долучає дитину до сфери культури, де немає місця

вандалізму – цікаво не руйнувати, а творити, відгадувати загадки, які життя постійно загадує. Адже великі і знамениті люди також колись були дітьми.

Нині київський дошкільний навчальний заклад № 518 на принципах партнерства взаємодіє з такими закладами, установами і організаціями:

- Інститутом післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка (Шевченко Тетяна Миколаївна, методист-кореспондент кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти). Щорічно про свій досвід створення музею видатного українського художника, композитора, музиканта Г. Світлицького педагогічний колектив ДНЗ № 518 розповідає слухачами курсів післядипломного підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних навчальних закладів м. Києва. Вони обмінюються думками щодо створення міні-музеїв, картинних галерей, виставок і мистецтвознавчих майстерень у своїх дошкільних закладах, адже репродукції шедеврів вітчизняного та світового живопису є в кожному дитячому садку. Скарбниці духовності допомагають у повній мірі забезпечити різнобічний розвиток дитини дошкільного віку відповідно її задатків, здібностей і культурних потреб;

- Університетським коледжем Київського університету імені Бориса Грінченка. Педагогічний колектив бере активну участь у здійсненні профорієнтаційної роботи та надає організаційно-методичну допомогу розробки різноманітних проектів майбутнім вихователям дошкільних закладів;

- музеєм історії м. Києва, зокрема з його науковим співробітником Людмилою Успенською, яка ознайомлює колектив із роботою, що проводять «храми муз» із дітьми дошкільного віку в різних країнах світу та долучається до наповнення музею-кімнати інформаційними матеріалами;

- Національним художнім музеєм України. Згідно з укладеною угодою між музеєм та закладом, ведеться спільна робота з ознайомлення

дошкільників, їхніх батьків і працівників закладу з оригінальними картинами Григорія Світлицького;

- редакціями журналів «Дошкільне виховання», «Вихователь-методист ДНЗ», «Музичний керівник», часопису «Дитячий садок» тощо;

- школами, позашкільними закладами, іншими міськими та сільськими дитячими садками.

Успішний розвиток партнерських відносин між дошкільними закладами й кафедрами інститутів через такі організаційні форми, як проблемні курси, семінари, круглі столи, конференції на базі дошкільного закладу сприяє вдалому формуванню образу навчального закладу. Заклад успішно реалізує методичні рекомендації МОНмолодьспорту України (2010 р.), де зазначено, що з метою вивчення вітчизняного досвіду роботи та досвіду роботи інших країн з питань організації роботи з дітьми старшого дошкільного віку та подальшого його впровадження в практику роботи доречним є встановлення між педагогічними колективами дошкільних навчальних закладів, районів (областей) партнерських, зокрема міжнародних контактів.

Власне партнерство все більше розглядається сьогодні серед таких видів соціальної взаємодії як добродійність, спонсорство, інвестиції, кооперацію (співробітництво). Всі ці поняття прийшли в освіту із соціально-економічної сфери і все міцніше займають тут своє місце.

Кооперація (у перекладі з латини – *співпраця*) – це спільна діяльність в одному і тому самому або різних, проте пов'язаних між собою процесах праці. До співпраці сторони залучаються за обопільною згодою, точніше, другу сторону зазвичай «запрошує» освітній заклад для участі в якійсь конкретній спільній діяльності. Наприклад, у проведенні педагогічної ради, свята дошкільного закладу. Можливості й рівень участі визначаються кожною стороною самостійно, переважно вони закріплені усною угодою, якщо такі проекти є періодичними. Ставши регулярним, вони можуть слугувати основою для подальших партнерських відносин, для регулювання

яких сторони підписують окрему угоду. Це створює основу для діалогу та містить визначення головних спільних цілей сторін у таких напрямках, як інновації, сталий розвиток, соціальна, громадянська, наукова й культурна співпраця. Угода може автоматично поновлюватися за згодою обох сторін.

На завершення пропонуємо кілька важливих суджень. Є підстави для соціального, психологічного, педагогічного оптимізму щодо ефективного формування образу сучасного дошкільного закладу. Адже прекрасна природа, героїчна історія, багатонаціональна культура України були, є і залишатимуться основними чинниками виховання української молоді від самого дитинства.

Вдалий образ плекає самоповагу й упевненість у собі – це спонукає людину до підвищення продуктивності, що сприяє визнанню з боку інших. А це впливає на рівень самоповаги.

Пам'ятайте: сьогоднішня й майбутня дітей як активних і дієвих патріотів своєї Батьківщини – в руках старших поколінь. Важливо зробити усе можливе, щоб руки ці були умілими, добрими й міцними.

Шановні педагоги! Виховуймо дітей – патріотів нашої країни разом! – Творчих вам знахідок і цікавих партнерських взаємин у створенні неповторного власного образу дошкільного навчального закладу!

Угода
про партнерство та співробітництво
між дошкільним навчальним закладом № 518 м. Києва
та дошкільним навчальним закладом № 21 м. Ужгорода

м. Київ

“ ____ “ _____ 2012 р.

Дошкільний навчальний заклад № __ (СТОРОНА 1) в особі директора _____, який діє на підставі Статуту, зареєстрованого _____ Управлінням юстиції (реєстраційний № _ від _) з однієї сторони та дошкільний навчальний заклад № __ (СТОРОНА 2) в особі директора _____, який діє на підставі Статуту, зареєстрованого _____ Управлінням юстиції (реєстраційний № _ від _) з іншого боку. Угода про партнерство та співпрацю, що започатковує партнерство між ... з одного боку та з ... іншого, підтримуючи демократичний шлях розвитку суспільства в Україні, усвідомлюючи вагомість розвитку партнерства та відзначаючи необхідність співпраці та поєднання зусиль задля цього, бажаючи встановити культурну співпрацю та розширити доступ до інформації.

Разом іменовані Сторони домовилися та уклали цю Угоду про таке:

1. Дошкільний навчальний заклад № ____ та дошкільний навчальний заклад № ____ з метою зміцнення та розширення зв'язків у розвитку дошкільної освіти, урізноманітнення форм співпраці освітян різних регіонів України, співпрацюватимуть протягом 20__-20__ років.
2. Сторони реалізують державну політику в галузі дошкільної освіти, Державну національну програму “Освіта” (Україна XXI століття).

1. Предмет угоди

1.1 Сторони за цією Угодою домовились шляхом об'єднання своїх зусиль спільно діяти для досягнення таких цілей і виконання завдань:

- створити умови для широких ділових і особистих контактів учасників Сторін;

- розвинути патріотичні і духовно-культурні традиції;
- сприяти вихованню молодого покоління;
- підвищити рівень педагогічної майстерності молодих кадрів;
- вивчити та популяризувати передовий педагогічний досвід;
- сприяти пропаганді серед населення позитивного образу дошкільних закладів;
- сприяти зростанню авторитету дошкільних навчальних закладів як інститутів, спроможних здійснювати інноваційну освітню діяльність.

2. Взаємодія сторін

2.1 Для якнайшвидшого досягнення цілей, визначених даною Угодою, Сторони зобов'язуються:

- забезпечувати у відповідних рамках педагогічний діалог між Сторонами, що сприятиме розвитку тісних гармонійних відносин;
- створювати основи взаємовигідної науково-педагогічної та культурної співпраці.

3. Обов'язки сторін

3.1 Сторона 1, керуючись Конституцією України, чинним законодавством, зокрема Законом України “Про освіту”, власним Статутом та цією Угодою, бере на себе зобов'язання:

- провести організаційну роботу щодо зміцнення й розширення партнерських зв'язків Сторонами;
- здійснювати обмін делегаціями педагогів із метою підвищення кваліфікації кадрів і стажування педагогічних кадрів;
- проводити спільні заходи й ознайомлювати з новітніми педагогічними технологіями;
- обмінюватися методичними матеріалами й досвідом роботи, проводити спільні педагогічні експерименти.

3.2 Сторона 2, керуючись Конституцією України, чинним законодавством, зокрема Законом України “Про освіту”, власним Статутом та даною Угодою та бере на себе вищезазначені зобов’язання.

4. Вирішення спорів

4.1 Усі можливі спори та різнобічності, що виникли під час дії цієї Угоди, Сторони намагатимуться вирішувати шляхом переговорів.

5. Заключні положення

Дана Угода вступає в дію з моменту підписання її уповноваженими представниками Сторін Угоди і діє до 20__ року.

Зміни та доповнення до цієї Угоди можуть бути внесені виключно в письмовій формі за погодженням сторін.

Цю Угоду складено у двох примірниках, на ____ сторінках, що мають однакову юридичну силу, по одному для кожної Сторони.

Усі додатки та доповнення до цієї Угоди є її невід’ємною частиною.

Юридичні адреси сторін: